

פרוטוקול מס' 65

מישיבת ועדה הכלכלה שהתקיימה
ביום ד', ג' בשבט תשל"ה - 15 בינואר 1975, שעה 08.30

נ כ ח ד:

חברי הוועדה:

י. הורביץ - היו"ר
פ. גרופר
י. כהן
א. זילברברג
מ. הריש
י. מודעי

מוזמנים:

א. ישראלי - סמנכ"ל מ. החקלאות
ש. דר-זיו - יועץ משפטי - משרד החקלאות
י. ברגר
ח. קלוגמן - משרד המשפטים
מר בן-ארי
ח. פורת
י. בילב
מר ביקל
ד. לב - כלכלן הוועדה

מזכיר הוועדה:

י. פלכסר

ר ש פ ה:

מזל כהן

- סדר היום:
1. סיום הדיון בחוק המועצה לענף הלול (ייצור ושווק) (תיקון);
 2. כללים לחוק מועצת הפירות
 3. חוק המועצה לפרחים וצמחי נוי (ייצור ושווק)

835.

(תשל"ה) 26.1.75

חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושוק) (תיקון)

היו"ר י. הורביץ:

אני פותח את הישיבה.
אבקש את היועץ המשפטי של משרד החקלאות להציג בפנינו את הצעתו. אתם זוכרים את הויכוח בענין "אישור ועדת הכלכלה". התנגד לזה איחן ישראלי.

ח. קלוגמן:

הבינותי שהוא הגיע לכלל זה שיהיה כתוב: "על-פי הודעה לוועדת הכלכלה".

היו"ר י. הורביץ:

כך הוא מציע. מה השינויים?

מר דר-זיו:

השינויים הם יוחר להבהרה מאשר מהותיים. בפיסקה 6 אם אתם רואים "מתן שירותים בכל הנוגע לעופות ולתוצרת הלול, למעט שירותים בעת עיבוד של עופות שנעשה לאחר התקנתם." אני מציע להגדיר מה זה התקנתם. "התקנה" - שחיסט עופות, הכשרתם, ביחורם, הקפאתם, אחסנתם והטענתם לצורך הובלה. אמרו, בתאור של פעולות שעליהם צריך להיות פיקוח, לא מוזכרות פעולות של הטענה ואחסנה בתוך משחטה. מישהו יכול לטעון שעל אחסנה והטענה אין פיקוח וטרינרי. אני מבקש להרחיב את ההוראה ובאופן טכני שיניתי את הנוסח והגדרתי מה זה התקנה בכדי שהלשון תהיה יותר מפורטת. כך הנוסח נראה יותר ברור וסעיף 6 יהיה כמו הנוסח שהצעתי כאן.

"סעיף 7. - פיקוח - באמצעות המועצה או על ידי מי ששר החקלאות הורה - על תהליכי הטיפול בעופות ובתוצרת הלול כפי שיוורה שר החקלאות או מי שהוא הסמיך, למעט פיקוח על עיבוד של עופות שנעשה לאחר התקנתם;" . למה אני מכניס את התיקון שלא היה בכחול, "באמצעות המועצה או על ידי מי ששר החקלאות הורה"? קודם כל מדובר על פיקוח באמצעות המועצה. התעוררה שאלה אם יש מקום להוציא להלוטין שירותים וטרינריים. סוכם שהם יקבלו את הפיקוח הזה. בכדי לאפשר את הדבר הזה מציעים להרחיב: "באמצעות המועצה" כפי שהוצע במקור "או על ידי מי ששר החקלאות הורה לו" זה מה שנגמר בפועל בסיכום עם המועצה. השירותים הוטרינריים יקבלו את הפיקוח וזה היה גם בפעם הקודמת.

פ. גרופר:

היחה פלוגתא בענין האגרה.

היו"ר י. הורביץ:

עד לכאן אין ויכוח.

מר דר-זיו:

בסעיף אגרה ודווח יש תיקון טכני. בהצעת החוק המקורית היה כתוב: "אגרה בעד מתן שירותים כאמור בסעיף 3 פיסקה (2) ו-(6)", ומשום מה לא אמרו פיסקה (7), כי גם בשביל זה צריך אגרה. לכן אנחנו מוסיפים פיסקה (7).

היו"ר י. הורביץ:

מה זה למעט אגרה?

מר דר-זיו:

'למעט אגרה בעד שחיטה'.

היו"ר י. הורביץ:

איפה יש ענין של אגרת שחיטה?

מר דר-זיו:

לפי חוקי הרשויות המקומיות. יש מועצות דחיות ליד הרשויות המקומיות.

היו"ר י. הורביץ:

ומה קורה אם יש משחטה ארצית?

מר דר-זיו:

זה מוסדר באמצעות משרד הפנים.

היו"ר י. הורביץ:

איפה זה נמצא?

מר דר-זיו:

איני יודע כרגע, אני צריך לחפש.

היו"ר י. הורביץ:

תבדוק מי יכול להסיל אגרה, באיזה גודל, איפה זה מוגדר?

מר דר-זיו:

ישנה כאן תוספת לפי מה שאיתן אמר. הוספתי את סעיף קטן (ב) "כללים מכח סעיף קטן (א) (1) יובאו לידיעת ועדת הכלכלה של הכנסת."

היו"ר י. הורביץ:

אנחנו רצינו "אישור" ואיתן אמר שמדובר בסכום קטן, ופה היה ויכוח

ולא סכמנו שום דבר.

י. פלכסר:

חה"כ זילברברג אמר שהוא רוצה להתייעץ.

פ. גרופר:

אני מציע, לתת לנו את האפשרות, ומבקשים שזה יהיה באישור ועדת הכלכלה של הכנסת. אני יודע מה הכוונה שלכם, אתם חוששים, שאם זה ענין של אישור תהיה סחבת. לא זאת המטרה שלנו. פשוט, זה נותן לנו אפשרות, דווקא בדבר קטן ערך, שנראה אתכם.

מר דר-זיו:

אם זה מובא לידיעת הוועדה, אין שום הבדל. חלק מהדברים לא לידיעה ומשרד החקלאות מביא, מפני שברור שבלי ועדת הכלכלה לא הולכים לכללים. אם נאמר שזה בידיעה, זה כמו אישור. כאשר צריך אישור, אי-אפשר לדון בזה.

י. כהן:

אתם חביאו את זה, או שנאשר את זה או שלא נאשר.

היו"ר י. הורביץ:

אני מציע שתקבלו את התיקון הזה, למרות שזה ענין פעוט.

מר דר-זיו:

הכללים בכל חוקי המועצה לא חייבים לבוא לאישור.

היו"ר י. הורביץ:

הפשרה שיכולה להיות בין דונח לבין אישור זה "התייעצות". כל אדם יבין שאתה חייב להתייעץ. אם יש התנגדות "עוצרים". זה הנוסח הטוב ביותר שאני יכול לייצע.

מר דר-זיו:

האם אתם מסכימים להתייעצות?

פ. גרופר:

אם משרד החקלאות מסכים, אז לחה"כ זילברברג אין התנגדות.

מר ברגר:

אני אמנם רואה, שהוועדה כאד מצדדת בענין הזה להביא לאישוראן לידיעה. אני רק רוצה לומר, אילו לקחתם את חוק מועצת הלול הייתם רואים, שהדברים האופרטיביים החשובים ביותר כרוכים בכללים. כל הכללים אינם טעונים, לא אישור ולא ידיעה של ועדת הכלכלה.

היו"ר י. הורביץ:

חשוב לשנות את זה.

מר ברגר:

צריכה להיות הפרדה. ברגע שמורידים הפרדה זאת, אנחנו נוטלים מהדבר החשוב ביותר שהוא בעקרונות של המימשל שלנו. עד עכשו נאמר בחוק, ששני שרים ממונים על ביצוע החוק והם אחראיים בפני הכנסת על ביצועו. פה אתם נוטלים מאחריותם של השרים. אגב, זה ענין פעוט מאד.

ברגע שאומרים שענין זה של אגרה מוציאים מחוץ הקונטקסט הכללי, ועל זה אחראית ועדת הכלכלה, אחס מורידים מאחריות השר. השר עצמו אחראי בפני הכנסת. כל ביצוע בענין חוק הפירות, האחריות על הגוף המחוקק ולא על גוף הביצוע. אני חושב שזה ענין מרחיק לכת. היום הכנסת יכולה לתבוע שאילתות מהשר. הממשלה אחראית על הענין הזה. פה אומרים, חלקים מסויימים, כל אחריות הביצוע עוברת לגוף המחוקק. אני רואה בזה ערבוב של סמכויות.

למעשה, האגרה הזאת עד עכשו נגבית כבר יותר משנה והיא נגבית מכה חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים. אנחנו לא מעוניינים להשתמש בחוק הפיקוח על מוצרים ושירותים. אנחנו רוצים שזה יכלל במועצת הלול כסמכות קבועה באישור של שני שרים. הפרוצדורה עד עכשו שאם יש התנגדות במועצה של מיעוט קטן ביותר, הוא פונה לשרים ואז השרים יודעים שיש התנגדות לענין הזה. אני בדעה שמה שנעשה לגבי חוק הפירות זה מחייב שני דברים: או שהמועצה הזאת לא תוכל לפעול או פרטיבית כאשר היא צריכה לפעול. או שתפעל ללא כיסוי חוקי, כי החיים יותר חזקים.

י. כהן:
אנחנו מדברים בענין עקרוני מהותי, וחשוב שניתן את הדעת. מה שאתה אומר לגבי ביצוע, אין ויכוח שהשר הממונה הוא אחראי על הביצוע. לא כן, כאשר מגיעים לחקיקה, שזה להערכת מתפקידה של הכנסת, והוועדה המוסמכת זאת ועדה הכלכלה. אני חושב, שבעבר היה משגה. נתקלנו בענין הזה, זה ענין די פעוט, אבל ענין עקרוני ממדרגה ראשונה ואני מציע ליזום דיון.

היו"ר י. הורביץ:
לכאורה זה נושא פעוט. אבל אני רוצה להצביע על דאגה שלי. רוב הדברים הם באחריות השר והוא ממונה על ביצוע הדברים. לשר יש רק עט נובע הוא חותם הוא לא עוסק בדברים האלה. יכולתי לחשוב שהוא סמכות יותר ממלכתית במידה והוא היה בעניינים. השר נותן חותמת לאנשים שהוא סומך עליהם ולרוב האנשים במועצה הם אנשים אינטרסנטיים מובהקים בענף.

אני מקבל שנקיים דיון רחב, אין רואים בעצם את הפיקוח, שהפקוח יהיה יותר מאשר המלצות של הוועדה. אני רוצה להצביע על הדבר הזה שאנחנו יכולים להיות יותר כתובת מפקחת מאשר מייצגת כי זה גם תפקיד של ועדה בכנסת. אני בענין זה הייתי תומך בדעת החברים שהתבטאו קודם.

פ. גרופר:
בלי להכנס למה שנאמר בצורה כללית, אני מציע לאנשי משרד החקלאות לקבל את הצעת הפשרה של יו"ר הוועדה ובזה נגמור את הפרשה.

א. זילברברג: מה היתה הצעת הפשרה?

היו"ר י. הורביץ:
אני הסברתי מדוע דברי חה"כ כהן צודקים. אבל היתה לי הצעת פשרה. הצעתי היתה שנאמר בדווח לוועדת הכלכלה "ובהתייעצות עם ועדת הכלכלה". זה לא מחייב לקבל את האישור. זה מחייב אותם, אם נתבע דיון, להביא את זה לדיון.

א. זילברברג: כאשר אתה אומר התייעצות, זה ממילא לידיעה. לו לא היית הולך לפשרה, אני לא הייתי רואה שום פסול שיכניסו לאישור הוועדה.

א. ישראלי:
אנחנו מוכנים להתייעץ בכל דבר עם הוועדה אין כאן בעיה. אבל, אי-אפשר. מועצה זה דבר שעובד ופעיל. ועדת הכלכלה יכולה לעצור את הענין בכל שלב שהיא רוצה.

איך?

א. זילברברג:

אתה רוצה להביא את זה לאישור.

א. ישראלי:

אתה לא שמעת את הצעת הפשרה.
ההצעה אומרת: "בהתייעצות עם
ועדת הכלכלה". אני חושב שזה צריך להיות מוסכם. בין חברי הוועדה
אין החנגדות.

היו"ר י. הורביץ:

רבותי אני מברך אתכם על זה

שסכמנו נושא אחד. עכשו לחוק מועצת הפירות.

כללים לחוק מועצת הפירות

אני רוצה שיובהר מה גורלו של
סעיף 4 בהצעת החוק בכחול, האם

ח. קלוגמן:

זה אושר?

כן, זה סוכס.

היו"ר י. הורביץ:

יש חלק שהחוק מאפשר לאצול לועד
הפועל. לחלק הזה מצורף הסדר

א. ישראלי:

מינהלי. צריך מר ברגר לאשר את זה.

מוכרחים להגיש תיקון לחוק.

י. ברגר:

אנחנו נבדוק אם יש צורך לתקן
את החוק, ואם כן נעשה את זה.

ש. דר-זיו:

אם תצטרכו את האישור, הוא אושר
כרגע.

היו"ר י. הורביץ:

בדבר הסדר של שיווק והובלת פירות
הוטל על ועדת משנה החברים בה

י. ברגר:

חה"כ זילברברג וגרופר, יחד עם כל הגורמים לדון בעניין זה והגענו
לפשרה. הפשרה אומרת, שמוצע למליאת ועדת הכלכלה לאשר בשלב זה את הכללים
כפי שהובאו כאן: לגבי זכויות בסעיף 2(ג) - המועצה תשתמש בסמכות זאת
רק לפי צרכים מיוחדים. היא לא תעשה מזה דבר כולל, אלא רק במקרים
יוצאים מן הכלל.

איפה זה כתוב? אתה מזכיר הצעה
כזאת, זה לא שווה הרבה.

היו"ר י. הורביץ:

פה כתוב שהמועצה מודיעה על כך
וכל הגורמים שהשתתפו בישיבה הסכימו

י. ברגר:

לנוסח הקיים.

כשאחה הודעת והם השתכנעו שכך
תנהג, אני לא מקבל את זה.

היו"ר י. הורביץ:

הוא לא אמר לזילברברג. הוא אמר
לגרופר. הכוונה בוועדה היתה

א. זילברברג:

להגיע להבנה ולהסכמה. אני חשבתי שמה שנאמר כאן זה יובטח.

הגורמים התייעצו כאן והגיעו למסקנה
שבמקרים מסויימים יש צורך שלמועצה תהיה סמכות לבקש מהמגדלים להודיע
את התחזית של האסיף ואת הכמויות שיאספו לאחר האסיף. המועצה אמרה,
בגלל זה שהיא אינה מעוניינת שיסבלו מזה, היא חשתמש בסמכות רק לפי
הצורך. אז הסמכות הזאת נחוצה שתהיה בידי המועצה, במקרים כאלה שהמועצה
תגיע למסקנה שזה הכרחי.

י. ברגר:

היו"ר י. הרביץ:

כאן כתוב דבר פשוט, שמגדל חייב להודיע למועצה. אח"כ אתה אומר, שלא תמיד תנצל את זה. אם אתה רוצה להרגיע את הספקות תמצא נוסח שירגיע.

י. ברגר:

היות וזה אושר פה אחד במועצה, והיות והמועצה אינה מתחילה היום לפעול, יש לה נסיון של 15 שנים של שיחוף מלא עם כל הגורמים וזאת המציאות, כולם מאוחדים בדעה שהמועצה פועלת לטובת הענף - בגלל זה הגיעו למסקנה שהכוונה כאן "להודיע למועצה", לא להחיל על כל הפירות, אלא במקרים יוצאים מן הכלל. למשל, משמש - בעונה מסויימת שחזוי יבול קטן, אז יש צורך שתהיה ידיעה, כי אחרת בלי ידיעה כזאת יכולים להגרם נזקים קשים מאד לכל מגדל כזה.

היו"ר י. הרביץ:

עמדה הגיונית.

י. ברגר:

על כן הסמכות צריכה להיות בידי המועצה.

מה שאתה אומר, מחקבל על הדעת. אתה יכול למצוא איזו מלה שזה יהיה בתוך

א. זילברברג:

הטכסט?

היו"ר י. הרביץ:

גם בישיבה הקודמת הביעו חברי כנסת התנגדות לסעיפים קטנים ג' ו-ה' שבסעיף 2. אני לא יכול להתייחס אלא למה שכתוב, למה שבפני. אז הכחוב שבפני אינו, לפי עניות דעתי, נכון, אינו חיובי ולרעת הציבור שנתבקשתי לשמש לו לפה.

אני רואה צורך לחזור גם בענין סעיף 17. איני רואה הצדקה שהערובה תוכפל, אף על פי שיש התייקרות בארץ. סיפר לי אדם אחד על החלאות שהיו לו בקשר לאבדן תעודות משלוח. הוא היה צריך לשלם אחרי פשרות כמה מאות לירות.

י. ברגר:

אם הוא הודיע למשטרה שאבדו לו התעודות הוא לא היה צריך לשלם

שום דבר.

היו"ר י. הרביץ:

לכן אני רואה לחזור ולומר, אין שום הצדקה להעלות את הערובה מ-50 לירות ל-100 לירות ושני הסעיפים הקטנים ג' וה' בסעיף 2, אנחנו סבורים שיש לשלול אותם לחלוטין. ההצהרה של מר ברגר לא שווה. זה צריך להיות או מוצא מענין החוק, או מודגש בחוק.

מר בן-ארי:

כשהייתי שותף להתייעצות הזאת, הייתי שותף לאותה פשרה אם וזה דרוש לטובת המגדלים. אני מצטרף הצטרפות גמורה למה שאמרת, שמחייב הכתוב. על כן אני רוצה להעיר, שלסעיף 2 צריך לבוא תיקון. הוסכם על הכל, שאמנם יבוא תיקון. הסבירו לנו באותה התייעצות מה שמאד מכביד על המועצה, היתר כללים מאושרים. אבל יחד עם זאת סוכם שם שיוגש לוועדה הכלכלה תיקון לסעיף הזה כשיאושר כדת וכדין. כלומר, הסעיף הזה הוא זמני. אני חותר באותו דין להחליף את סעיף ג'. במקום לשמוע הצהרה, לומר, סעיף קטן ג' גם הוא יחוקן באותה עת שיוגש לוועדת הכלכלה תיקון לגבי סעיף קטן ה'.

ואז נשאלת שאלה של ניסוח, איך להלביש את אותה הצהרה של מר ברגר שזה ישמש מקרים חריגים. על ועדת הכלכלה לומר, שזה אמנם אושר היום על-מנת לתת למועצה לפעול בסעיפים אחרים, ותוך חודש ימים יונח תיקון שיענה על שני סעיפים אלה: ג' ו-ה'.

פ. גרופר:

כל ההתנגדות הייתה שאנחנו לא צריכים להעביר את תנאי המכירה למועצת

הפירות. זה לא מס הכנסה. הגענו לידי הסכמה. רק הייתה בעיה אחת. הם הסכימו על נוסח, אבל הסביר מר ברגר שהוא צריך בשביל לשנות בהצעת החוק להביא לידי אסיפה כללית של מועצת הפירות וזה יכול לקחת חודש-חודשיים. אמרנו, נמצא דרך להבטיח שתוך חודש חודשיים, כאשר יהיה אישור לאסיפה הכללית, לשנות לנוסח מוסכם, ובואו נאשר כדי לאפשר למועצה לרוץ. השאלה אם אפשר להבטיח את זה ע"י מכתב משר החקלאות, או מישהו אחר. אני מציע לקבל את זה.

למה שאמר היו"ר - כל השנים עד היום,

אם חקלאי בא ואומר אני מתחיל לשווק ענבים, אני רוצה פנקסי רשיונות, הוא חותם שהוא לקח פנקסי רשיונות ממספרים אלה ואלה עם השם. זה שווה 50 לירות או מאה לירות. לא זאת הנקודה המכבידה. אני אוהב לדבר מנסיון היות ואני חקלאי ותיק. מה קרה במשקי כאשר אבדתי פנקס? זה לא הפקר. על הרשיון יש שם המשווק, זה ענין שהולך על שמו של המשווק. אז בכדי שישמרו על פנקסי הרשיונות מחייבים אותם לשלם אם אבדו הפנקסים. בצורה זאת אולי ישמרו יותר על הפנקסים. זה לא מהותי, זה לא מכביד על החקלאים. מה עוד, כאשר החקלאי לוקח את הרשיון הוא רק חותם. זה לא מכביד עליהם ולכן ויתרנו על הסעיף הזה.

היו"ר י. הורביץ:

נניח שלא מינינו ועדת משנה אלא ועדת משנה שיש לה יפוי כח וחה"כ גרופר

בא ואומר שיש סיכום, הוא רק מחכה לנוסח. ונניח שמחר אחה"צ תהיה אסיפת מגדלים ויגידו אתם הבטחתם הבטחה, אבל אנחנו מתנגדים. אפשרות כזאת קיימת?

י. ברגר:

תיאורטית כן.

היו"ר י. הורביץ:

נניח שהוחלט על נוסח. אח"כ תהיה ישיבה של מועצת הפירות ויגידו,

אנחנו לא רוצים. מה אחת יכול להגיד?

א. זילברברג:

היחסים בינינו ובין המשרדים הממשלתיים לויאליים מאד. כל אחד חושב שהוא

צריך לעשות את העבודה יותר טוב. אבל, אין ויכוח בינינו. אם מופיעים אנשי המשרד והם אומרים, אנחנו לוקחים על עצמנו לעשות את זה רק צריך אישור של פורום מסויים - חזקה שהם יעשו את זה.

היו"ר י. הורביץ:

בוודאי שיגידו לנו תהיו שקטים. השאלה מה לעשות? יש לכם תשובה?

י. ברגר:

אנחנו מופיעים כאן בשם הנהלת המשרד ואנחנו אומרים, שהתקון מתקבל על

דעתנו ואנחנו נדאג שבתוך חודשיים יגיע לכאן חיקון לכללים אלה. סעיף 2 (ה) ינוסח בצורה כזאת: מגדל שמכר פירות על העץ, חייב להודיע על כך למועצה לא יאוחר משבעה ימים לאחר תאריך המכירה, ובהודעה עליו לכלול את שם הקונה, מענו, מספר תעודת הזהות שלו, מיני פירות, שטח המטע אם המכירה נעשתה לפי יחידת שטח, או כמות בטונות, אם המכירה נעשתה לפי יחידות משקל. זה יבוא במקום המלים "תנאי מכירה".

פ. גרופר:

כל הענין הזה, השטח, הדונמים, הוא נמצא למעשה במועצת הפירות משנים קודמות. כך, שאין פה שום שינוי. אנחנו רואים את זה בעין יפה. אנחנו רק רצינו להוציא את הנוסח שהיה, שצריך להציג את החוזה.

י. כהן:

עד היום התקנה הזאת לא הייתה?

י. ברגר:

אנחנו מעריכים, מפני שלא היתה קיימת חקנה זאה, באמת 25%-20% מן הפירות לא שלגו עליהם היטלים. אם נדבר על חפוח עץ - 860 אלף טונות שלנו ואנחנו מעריכים שבין עשרת אלפים ל-12 אלף טון לא שלמו את ההיטל. ההיטל היה 40 לירות לטונה ועל זה מתווסף לירה מול לירה של כספי הממשלה.

י. כהן:

יכולת לחפוס את זה שקנה רק בחעודת משלוח?

כן, או בשווקים.

י. ברגר:

מר בן-ארי:

חלק לא קטן מן המגדלים שסעיף זה יחול עליהם נמנים על החקלאים הפרטיים. אני מחייב אותו, כי אנחנו מעוניינים שיהיה סדר בשוק.

היו"ר י. הורביץ:

אני מבין שישנה הסכמה כלליה ואתם מתחייבים להעביר לנו תוך חודשיים את הנוסח.

מר בן-ארי:

בהסתמך על מה שנאמר, שימש למקרים חריגים, אני רוצה להציע נוסח, שהמועצה תדרוש את זה כאשר הדבר כרוך בתכנון השוק ולטובת המגדלים ועל-פי אישור של ועד הפועל של המועצה.

א. זילברברג:

בשביל מה להרחיב?

מר בן-ארי:

אני רוצה להכליל את ועד הפועל של המועצה בשיקולים שלו.

י. ברגר:

אני מקבל את התיקון שזה יהיה לפי התלטה של ועד הפועל. התוספת היא לטובת התכנון.

היו"ר י. הורביץ:

זה מוסכם על כולם. הצעת החוק אושרה ע"י הוועדה, עם תיקון. יירשם ענין ההתחייבות של המשרד.

י. ברגר:

בענין המשווקים - בדיון עם משרד המסחר והתעשיה, הכללים טרם נחתמו ע"י השרים, כך שזה פתוח.

היו"ר י. הורביץ:

בישיבות ועדת הכלכלה דנו בנושא הזה, או שזה טרי לגמרי?

י. ברגר:

טרי לגמרי. אצל הגורמים שמשתתפים אחנו במועצה שישנם כאן, ישנה הסכמה כלליה בקשר לשני דברים שאני מבקש להוציא אותם או להוסיף. בסעיף 5 ישנו סעיף קטן ב', אני מבקש לגמרי להוציא, היות וכללים אלה דנים רק במשווקים וסעיף 5(ב) דן בשוק זיתים מזנים אירופאיים.

היו"ר י. הורביץ:

אני רוצה להציע הצעה לגמרי שונה. הענין הזה לא נלמד ברגע אחד. אני רוצה להציע לכם וגם לנו, ולקבל את הסכמתכם, שבענין המשווקים נקבע ישיבה נפרדת אחרת. עכשו נדון בענין מועצת צמחי נוי.

_____:

אני נציג של משרד המסחר והתעשיה. היות והחלטתם לדחות את הדיון, אני רוצה לומר מלה אחת. כאן מדובר על משווק מורשה. ההסתייגות של המשרד באה מפני שאמרנו, אותם יבולים שהולכים במלואם לתעשיה, אין צורך להכניס משווק מורשה. היו דיונים במועצה ואז הוצא הענין של הגדרת משווק מורשה

לתעשייה ולכן הוצא הדבר מתוך הצעה הכללית. כשראינו בכל זאת בסעיף 5(ב) מופיע עניין של זיתים בתור מקרה בודד, אז בקשנו גם את זה להוציא.

אני מבקש, כאשר יהיה דיון מחודש תתייחסו לנושא הכללי שהוא לא מופיע בתוך הכללים. הוא הוצא באופן זמני והוא מחכה לפתרון.

היו"ר י. הורביץ: אנחנו עוברים לנושא השלישי והוא:

חוק המועצה לצמחי נוי (ייצור ושוק)

היו"ר י. הורביץ: אבקש את איחן לפתוח בנושא ששמו חוק המועצה לצמחי נוי.

א. ישראלי: אני רוצה להציג את החברים היושבים פה לעניין זה: חיים פורת, מנהל מועצת הפרחים. יוחנן בילב, ממונה על הנושא באגרסקו.

פ. גרופר: היות ואני דברתי על הנושא מעל במת הכנסת, אני רוצה לומר כמה

מלים. עקרונית, אין לי שום התנגדות להקמת מועצת פרחים חוקית. בהצעה שאתם מביאים בפנינו היום, אני רואה כי לקחתם את חוק מועצת הפירות במלואו ואתם רוצים ליישם עליו את חוק מועצת הפרחים. זה לא נראה לי. עניין הבג"ץ שזכו בו זרז את משרד החקלאות ואת מועצת הפרחים להגיש הצעת חוק זאת. המשפט היה. פסק הדין קיים. אם רוצים עכשו לתת חוקיות למועצת הפרחים, צריך לעבור ולראות מה מתאים ומה לא מתאים. אבל, לא לקחת חוק קיים של מועצת הפירות וליישם אותו על חוק מועצת הפרחים.

א. ישראלי: אפשר להקדים ולומר, כי בשם עצמו חסרה המלה "פרחים" בתוך ההגדרות היא ישנה. כך שזה צריך להיות: "חוק המועצה לפרחים וצמחי נוי".

לעצם העניין - המועצה הזאת לא שונה ממערכת אחרת של ריכוז תוצרת ושוק התוצרת. היות והדברים נעשו ער עכשו בצורה וולונטרית ולא התעוררו בעיות חריגות לא היה עניין דחוף להגיע לחוק המועצה וגם בסדר העדיפויות זה עומד אחרי מועצת הפירות.

מועצת הפירות לקח כמה שנים והעניין נגמר. אנחנו רואים בחוק מועצת הפירות בסיס להתקדמות הכנסת מועצות נוספות שהוקמו על בסיס של צווים של שר החקלאות, צווים של שעת חירום, וזה לא מתאים תמיד.

כאן אנחנו בעצם מתכוונים, את אותם דברים שעושה מועצת הפרחים מכח צו של שר החקלאות להביא בפני הוועדה ובפני הכנסת ולהכניס את העניין לסדר, ומצאנו שהדבר הטרי ביותר הוא חוק מועצת הפירות שנידון בוועדה. אנחנו רוצים להתאים את הדברים במידת הצורך לנושא של הפרחים. אז אולי חלק מן הדברים לא תואם במאה אחוזים את דעותי. אבל, אנחנו בשלב זה מציעים, על אותו בסיס של חוק מועצת הפירות להתקדם בנושא של חוק מועצת הפרחים וצמחי נוי.

המועצה, כפי שקיימת היום, עושה את הכל, מבצעת את כל המערכת הזאת של הכוונת מגדלים, ייצור פרחים בשטח, ריכוזם ושוקם ליצוא, כמובן בשיחוף עם משרד החקלאות.

היו"ר י. הורביץ: רק ליצוא?

א. ישראל:

כרגע רק ליצוא. ישנה מערכת קטנה של פרחים שמיועדים ליצוא ולא מיוצאים והמועצה משוקת בארץ כדי לחסוך מכספי המדינה.

בפגישות שהיו לנו עם ארגוני החקלאים, אם אלה יותר מאורגנים ופחות מאורגנים, ישנה הסכמה הדדית, וגם משרד החקלאות מוכן להתרכז בשלב זה בנושא של מועצה ויצוא, מערכת שדרושה על מנת לבצע את היצוא מהשלב הראשוני של הגידול ועד מכירת הפרחים לחו"ל, בדומה למה שמוטל על מועצות אחרות בנושא של יצוא, וזה על מנת לקדם את הנושא ולהבטיח את רמת היעילות והפדיון בכל המערכת הדרושה למכירת פרחים במקומות מרוחקים שלא ניתן לבצע ע"י גופים או ע"י חקלאים בודדים. לכן, בשלב זה אנחנו מציעים לאמץ את המסגרת של מועצת הפירות ולהתאים אותה לנושא של יצוא פרחים במקביל ליצוא של פירות ודברים אחרים.

י. כהן:

המועצה הזאת תעסוק רק ביצוא?

א. ישראל:

המועצה הזאת, לפי דעתנו צריכה לעסוק, היא לא עוסקת היום, בשלב מסויים כמו כל מוצר חקלאי. תלוי באיזו מידת מעורבות צריך להתאים למידת הגידול. בנושא הספציפי הזה של יצוא, אנחנו לא רואים שום הבדל. יש תכנון, ישנה מסגרת, ישנה מעורבות של משרד החקלאות מבחינת התכנון.

היו"ר י. הרביץ:

נדלג כרגע על הצגת העניין מבחינה משפטית. נבקש את מר פורת לפתוח.

לאחר מכן למר ביקל הערות.

ח. פורת:

אני רוצה לשים כמה הדגשים על נקודות שישנן כאן בכחב. משום שזה ענף לא מוכר והוא גם בסוגו ענף קצת שונה מענפי הקלאות אחרים, ולו בגלל זה שזה מוצר אשר ערכו משתנה מדי שעה, כאשר כל האמצעים הנמצאים לרשות המוצרים החקלאיים לא משפיעים באותה מידה גם על המוצר, לכן חייבים בשוקו המהיר ובהעברתו המהירה לרשותו של הקונה.

כאן מדובר על מועצה שקיימת 13 שנה,

והיא הוקמה על דעת כל הגורמים והארגונים החקלאיים בצו של שר החקלאות ושר המסחר והתעשייה. יש לה כל המוסדות הקיימים בכל מועצה. דרך "בג"ץ שהגישו, התברר כי מאחר והמועצה אינה סטטורית, כל הפעולות הן חובבניות. במידה והן נעשות במוסכם על כל הגורמים השותפים בה - זה בפדר. כרגע שמישהו צץ עם רעיון חדש, זה לא תופס.

אני רוצה לציין, בניגוד למועצות אחרות,

כל הגורמים שיושבים במועצה, אם זה קיבוצים, מושבים, התאחדות האכרים, חקלאים - למעשה, אני יכול לומר, שום החלטה לא עברה בהצבעה. לפרח כנראה יש הסכמה ושיתוף פעולה בין כל הגורמים בשביל לפתור את בעיות השיווק.

בקשר לשוק מקומי - נכון שהמועצה

נסתה בלי חוק ובלי צו להחקבל בשוק המקומי. נכשלנו בזה. מתברר שבלי חוק זה יותר קשה. זה לא אומר שעם חוק זה קל, ולו מסיבה אחת. כאשר הפרחים מגיעים לבית האריזה, הם עוברים את שירותי הבקורת שקובעים אם הפרחים האלה, מצבם מבחינת האיכות, הם ראויים ליצוא. יש בעיות עם שירותי הבקורת יותר בפרחים מאשר בגידולים אחרים. בכל אופן, הפרחים אשר נפסלים, המגדל מקבל אותם בחזרה. במקרים מסויימים, מפתח שפרחים יפסלו, המגדל קוטף אותם בוסר. בוסר נפסל ליצוא והמגדל מקבל בחזרה. באמצעים מיכניים הוא פוחח אותם ולמחרת היום הוא מגיש את זה בחזרה. זה עובר את הבקורת, ואז לאחר יומיים הפרחים נובלים. נאמר בצו, פרח שמגיע לבית האריזה, לא חוזר למגדל. התברר שזה בלתי ניתן להחזרה לפי צו. בתוקף חוק זה כן אפשרי לפני שנוכל להתגבר על הנושא שהוא אחד מהנושאים אשר צריך לאפשר עבודה גם לשוק המקומי, לא נוכל להתחיל מחדש בעסק הזה.

באשר ליצוא - היצוא גדל מדי שנה. השנה מקווים לעבור את 20 מליון דולר סי"ף. לנו ברור, במידה וייכנסו עוד גורמים לנושא היצוא, עלולה להוצר תחרות בשוק, שבסופו של דבר גורמת להקטנה בתוצרת של המגדל.

היו"ר י. הורביץ: חפיקדך לשכנע אותנו שהתחרות, יש בה נזק. אנחנו לא בטוחים שזה כך.

ח. פורת: עצם העובדה שיש 11 מועצות, שמהן 6 או 7 סטטוריות, ולמעשה כל השוק מרוכז בידם. מי שהחליט על עקרון של קיומן של המועצות, בוודאי ברר לעצמו את הדבר הזה.

מר בן-ארי: אני מודה ומתוודה, במקרה הספציפי אני קצת מתלבט משני טעמים: מטעם עקרוני שהוא מעשי ומר פורת הציג אותו. יש לזה פנים לכאן ולכאן. אני בכל זאת מניח, שלטווח ארוך, בצורה גלובלית ריכוז היצור בצורה מסודרת יכול להביא תועלת, כמובן שינוהל כהלכה ובוודאי שתהיה עליו בקורת ותמריצים מיוחדים, וכאן תחרות הוא תמריץ מצויין. אני יכול להניח במקרה המסויים הזה, שאם המועצה מייצאת עשר שנים והיו יצואנים שיכלו לעמוד היטב בתחרות ומבחינת זאת הם גם שמשו תמריץ למועצה - אז קשה לי היום, לאור ידיעה כללית של בעיות היצוא בכללן, לראות שיצוץ איזה מגדל חדש שיטיב לעשות את זה גם מהמועצה שעשתה את זה עד היום וגם מאנשים אחרים שבינתיים ייצאו. עלכן אני יכול להניח, שאם מובטחת זכותם של מי שהתנסה ביצוא, אנחנו בצורה כזאת שומרים על איזה איזון. גם מרחיבים את העניין וגם שומרים את זכויותיו של מי שהוכיח את יכולתו לייצא.

יש לי בעיה עקרונית והיא הכוונה להחיל על המועצה הזאת את חוק הפירות עם השינויים המתחייבים. מועצת הפירות עוסקת בענף רב שנחי, שעיקר שווקו לשוק המקומי. פרק אחד עוסק ביצוא. ארבעה פרקים עוסקים בתכנון ובשווק מקומי, שזאת בעיה כבדה לענף הפירות ועליה היו רוב הויכוחים ורוב הדיונים, דבר שאינו קיים כלל ועיקר בענף הפרחים, לא תכנון, ולא הסדרת שווק מקומי. אז נאמר, שהשרים באישור ועדת הכלכלה רשאים להורות בתקנות אם ראו שהדבר דרוש. אבל אני שאינני משפטן יודע דבר אחד, יש הבדל מהותי בין חוק ובין תקנות, ולא בכדי השתדלו בחוק מועצת הפירות לכלול את רוב רובם של הדברים החשובים והתקינו תקנות שהן תקנות ביצוע. איני מבין איך נעשה דבר כאשר מהות העניין שונה. אומר מר פורת ומר ישראלי, בהמשך הזמן מועצת הפרחים תהיה מעוניינת גם להסדיר את ענייני הגידול לשוק המקומי. זאת סוגיה נפרדת לחלוטין. לי יש ספקות בעניין הזה. זה נראה דבר שלא יוכל לעמוד בבקורת. אני רוצה שענייני היצוא יוסדרו תוך הבטחת זכויותיו של כל מי שהוכיח את עצמו. אני מתקשה להבין, שכוונה של היצוא יחילו על ענף שלט שנבנה לסוגיה אחרת. אני לא יכול להבין איך הדבר הזה יכול להתבצע בצורה חוקית טובה, מכיוון ששינוי תקנות זה דבר שבא בביצוע ולא בחקיקה.

א. זילברברג: יש למשל פרי הדר, זה הולך ליצוא. הבעיה של השוק המקומי לא קיימת.

מר בן-ארי: לא הייתי אומר כך.

א. זילברברג: מדוע שם לא טוב שיתחרו בשוק המקומי?

מר בן-ארי: הנכון הוא שמועצת שווק פרי הדר התחילה לפעול כאשר 80% מן הפרי היה ליצוא ועניין השוק המקומי היה שולי, זה דבר ראשון. דבר שני - בפרי הדר מדברים בדבר הומוגני. זאת אומרת, יש בו גורם שניתן להכוונה. דבר שלישי - בפרי הדר, התעשייה מהווה אחוז עצום וכאן יש צורך למגדלים שהכוונה לתעשייה תהיה בצורה מסודרת, אם כי גם על זה חולקים. היום חושבים, שהריכוז הגדול הזה לא תמיד לטובת העניין. אין להשוות את זה לפרחים שמתפצלים לתת-סוגים.

היו"ר י. הורביץ:

אני רוצה להתחיל משתי הערות, אחרי ששמעתי את דבריהם האחרונים של

איתן ישראל וחיים פורת. א. אין הסכמה של כל הארגונים בנושא הזה. ב. הערה לדברי פורת - אין שום עקרון שהתקבל והמחייב שתהיינה מועצות לכל הענפים. אדרבא, אני מרשה לעצמי להזכיר לחברי הכנסת, בזמנו הועלתה הצעה לחוק חוק מסגרת. ההצעה הזאת נפלה. משמע, שלא התקבל עקרון כללי שבכל ענף צריכה להיות מועצה. אני לא שולל את זה. במידה ויש צורך במועצה נוספת, בית המחוקקים יקבל את הדבר הזה.

עכשו לאספקט אחר לגמרי של הבעיה.

על-פי הבנת החומר, שעדין לא קראתי אותו, אזרח אחד הלך לבג"ץ נגד כל המנגנונים ונגד הממשלה. אני יודע, שדבר זה אינו קל. הוא כרוך בסיכון גדול, בהוצאות וגם בקשיים עצומים, והוא זכה. מה עושה הממשלה? מכיוון שהממשלה קרובה לבית המחוקקים, היא הולכת לבית המחוקקים ואומרת, תשריין את העמדות שלי. אני שואל אתכם, האם זאת תהיה השיטה? אגב, ניצני שיטה זאת אנחנו יודעים מהתיקון שבקשה הממשלה לחוק מועצת הלול והדבר הזה לא התקבל בוועדה. תיקון סעיף 2 הרי גם כן התכוון לחסום את הדרך של אזרחים לבג"ץ, ולכן הוא לא התקבל בפורום הזה.

אני חוזר לענין הנדון כאן - אם אזרח

מעז לגשת לערכאות ולעתור כדי לקבל משהו שזה לא לפי רוחה של הממשלה, האם הכנסת, בכל פעם שאזרח זוכה בבג"ץ, היא תחסום את הדרכים? עד כמה שזכור לי, פרופסור קלינגהופר כתב מאמר חשוב אשר בו הוא מתריע על הסכנה הזאת. זאת בעיה ממדרגה ראשונה במדינה מודרנית, ואני מבקש לשים לב לשאלה הזאת, לצד האישי והאסתטי של הענין ועל התוצאות העלולות להיות.

נראה עוד אספקט של הבעיה. מה מציעים

לנו שוב? במובן משפטי ישנה חברה ששמה החברה ליצור ולשווק פרחי נוי והיא אחת החברות הרשומות במשרד המשפטים, ושם, במקרה או שלא במקרה, המניות הן של הממשלה. באה הממשלה ומוציאה את החברה מכל החברות מכיוון שמבחינה משפטית אין לה שום ייחוס ואומרת: לגבי חברה זאת, שאני בעלת המניות, תנו כוחות אלה ואלה לה. אני חושב, שהדבר הזה מאד צולע במוכח משפטי. גם הדרכים של חקיקה והנהלים צריכים להיות אלגנטיים.

עכשו מלה אחת לענין עצמו - הגישה כאן

היא גישה המעודדת מונופולין וכחוצאה מכך, הופך הייצוג להיות של המדינה. אלה דברים כבדים מאד. ייתכן שבשטחים מסויימים אי-אפשר בלי מונופול. אבל, כאשר נושא עומד על סדר-היום צריך לנהוג בזהירות רבה מאד, מפני שכל מונופולין טומן בחובו גרעין של שחיתות.

אין שום ספק ולא יחואר, שחוק אשר

גזור לענף מסוייט יהיה מתאים בכל פרטיו ודקדוקיו לענף פרחים, וניתן את הסמכויות לאדמיניסטרציה לקבוע מה להוציא ומה לא להוציא. ההתייחסות להצעה הזאת צריכה להיות שלילית.

אני מציע שאנחנו נשמע את כל הגירמים

א. זילברברג:

שהוזמנו, ולהזמין לישיבה הבאה רק

את חברי הוועדה ומשרד החקלאות, בכדי להבהיר את הנושא לוועדה. אבל, להשתדל לשמוע את כל המוזמנים.

אם נגיע לגמר דברי החברים, בבקשה.

היו"ר י. הורביץ:

אני אפתח בנושא של ענף המגדלים.

מר ביקל:

הענף מעסיק אלפיים מגדלים. החוק

הוגש לכנסת בקריאה ראשונה מבלי שאף מגדל, פרט לי, יודע שאכן הוגש החוק. לא ניתנה להם שהות לשמוע על החוק ולהביע את דעתם. החוק נוגע לאלפיים מגדלים נפקדים, עם ראש איגוד מגדלי פרחים. מדוע אלה שיוזמים את החוק לא עושים כנס ארצי של מגדלי פרחים, כדי לשמוע מה דעתם על החוק? כנס כזה לא היה ולא חשבו לשאול אותם. פהיכרוחי את מרבית מגדלי הפרחים בארץ, אני יודע, שאחוז עצום מן המגדלים מתנגד לחוק.

כאשר הקמנו את מועצת הפרחים בכנס ארצי ומר אוטו שטיינר, שנמנה על חברי המועצה היה נוכח בישיבה זאת ומוכן להעיד בפני הוועדה, אמר: דיינו. היום מקימים מועצה והמועצה תעסוק בשווק ומטרה לעזור לחקלאים. אבל, אם יקומו חקלאים ואפילו אם לא יהיו רוב, ויתנגדו לחוק או לשווק, אזי אני מבטיח לכם שלא יהיה החוק ויורשו לשווק לבד. אז צריך לשמוע את החוק הזה.

עשייתי מדגם סטטיסטי וחקלאים החמו עלי. את המידגם הזה מסרתי לבית המשפט העליון. המידגם מראה שאחוז גדול שהוא רוב, מתנגד לחוק.

לדברי איחן ישראלי שאמר שמשווק פרטי, הוא משווק פרטי והמועצה דואגת לכלל. אז גם משווק פרטי יכול לעזור לכלל. אבל גוף מונופוליסטי, מותר לו לתת לו הזדמנות. תמיד הוא דיכא אותו ולא נתן לו אפשרות להתפתח. למשל, לי לא הסכימו לתת רשיון יצוא וזה עלה לי בדם. הגשתי פניה לבג"ץ, לבסוף קבלתי את הרשיון.

החוק עצמו מציע חקיקה רטרואקטיבית ומציע גם, שיוכל לייצא מי שעסק בעבר ביצוא. מי שעמד בראש המדיניות מעולם לא נתן אפשרות, גם המעט שייצאו להרחיב. דכאו בכח, כדי לא לתת לגופים פרטיים להרחיב את המעט. דוגמא לכך אביא. קונה מגרמניה טט באופן מיוחד לישראל ומציע לי חוזה. אגרסקו מאיימת עליו בכל מיני אמצעים, שחסר לו להתעסק איתי ולקשור איתי קשרים. הם עשו זאת בכדי לשלול את הזכות ולהצר את זכויותי.

בקשר להצעה הזאת יש לי שני דברים לומר: באופן כללי אני מתנגד לחוק. באופן פרטי אני אומר: קודם כל, אני חלוצ בנושא הזה. אני מגדל את הפרחים עשרות בשנים. אני לא מקבל את הגירסה שבמצב הקשה בארץ קשה למגדלים פרטיים. גופים פרטיים יכולים לעבוד ולעבוד טוב.

דבר שני - בית המשפט העליון פסק שיש לי זכות והרשות המוסמכת אינה יכולה לשלול את זכויותיו של הפרט להחלטות חופשיות, ולכן אני מבקש מחברי הכנסת, מה שיהיו גלגולי החוק, לראות בי כמי שעסק ביצוא פרחים של כל המינים. מאחר ובמשך ארבע שנים שייצאתי וניסיתי ליצא פרחים שללו ממני את זאת.

מדוע?

פ. גרופר:

הם טענו שהיצוא דרך מונופול יהיה יותר טוב. אני אמרתי שהיצוא הפרטי מסוגל להיות הרבה יותר טוב. הם טענו שהוא יכול להרוס את ענף הפרחים בארץ. אני אומר שזה יתרום להעלאת מחירים. אני מכיר הרבה קניינים אשר לא באים בגלל הגופים המונופוליסטיים.

מדוע?

היו"ר י. הורביץ:

מדוע אתה חושב שתעשה את זה יותר טוב? מה אתה פחות מונופוליסט ברגע שאתה מתחיל

א. זילברברג:

לשווק בחו"ל?

אתה צריך לשכנע אותנו. שארגון זה דבר טוב, זה ידוע. אתה צריך להוכיח

היו"ר י. הורביץ:

במקרה זה שמה שמוסכם, זה לא נכון.

ראשית, גופים פרטיים משווקים בצורה יותר מבוקרת. אם אני מסכם עם קונה

מר ביטל:

שהוא מקבל כמות מסוימת של פרחים, אני חייב לעמוד בזה, כי אם לא, הוא יותר לא מזמין ממני. ואם האיכות לא טובה, הוא לא יזמין ממני.

היו"ר י. הורביץ:

ניסית למכור דרך אגרקסו?

מר ביקל:

כן, הם נכשלו כשלו כשלו טוטאלי. לצורך ענין זה, יש לי כאן הוכחות. 1. שלחתי לפני שהתחלתי לייצא פרחים מסוג סופילה. קבלתי רשיון על תנאי, שקודם אשוך דרך המועצה, ואם אכשל אשוך בעצמי. ברגע שנכשל הנסיון פניתי לקונה. לאחר זמן מה קבלתי מהמועצה חשבון להחזיר את הכסף. הפרחים הושמדו ותשלום חייבו. יש לי פה הודעה על פרח נוסף, כאשר שלחתי לבד, זה התקבל טוב, כששלחתי דרך המועצה התקבל בשלילה וחייבו אותי להחזיר את הכסף.

פיתחו במשרד החקלאות ענף שנקרא גרברה. הענף נכשל. אני התחלתי לשווק במחירים פנטסטיים. המחירים שאני מקבל, הם מחירים מידיים, חוץ שבועיים בגוביינא. יש לי פה חצלום לוועדה של הפרשי חשבונות שאני מקבל חשבון סופי כעבור שנתיים. למשל, פרחים שנשלחו באוקטובר 1973 דרך אגרקסו אני מקבל את הכסף אחרי שנתיים.

היו"ר י. הורביץ:

איפה נעצר הכסף?

מר ביקל:

במועצה. חזרתי מהמלחמה וראיתי את שדותי פורחים. באחי למשרד החקלאות ובקשתי רשיון יצוא. אמרו לי כי מדיניות הממשלה לא לתת רשיונות למגדלים פרטיים. אמרו לי, אנחנו מסכימים שתייצא דרך אגרקסו, ואמנם שלחתי דרכם וקבעתי מחיר של 7.70 ל"י לאגד פרחים. יום יום אשרו לי בטלפון שזה המחיר ואכזבתי. חמרי האריזה היו שלי, ההובלה לא נכללה בחשבון. כעבור חודשיים קבלתי חשבון מהמועצה על 3,50 ל"י ברוטו במקום 7.70 ל"י. עד היום לא קבלתי שום חוספת, למרות שטענתי בפניהם שסוכם על 7.70 ל"י לאגד פרחים. אני רוצה להראות לכם איך הגוף הזה עובד.

גם לגבי שווק מקומי שצריך לעזור, הם בהרבה מקרים מפריעים. יש בעיה של פרחים שנשארים בארץ כתוצאה מכך שמטוסים לא יוצאים ופרחים נפסלים. הפרחים עוברים ע"פ מכרז לשוק המקומי במחיר של 3 אגורות הפרח ומחיר זה לא מכסה את האריזה וההובלה.

היו"ר י. הורביץ:

אחה מציע להשמיד אותם?

מר ביקל:

כן. מי זכה במכרז? מנהל תנובה לשעבר שפחח סניף פרטי. הענף מתערער בגלל טעות של שיקול דעת של המועצה ופוגעת במגדל. בכנס קמה צעקה נגד הענין ודרשנו לבטל את החוזה הזה.

היו"ר י. הורביץ:

נניח שנשחכנע שההתארגנות היא חיובית, וזאת דעתי. ונניח שנשחכנע שהיא מנוהלת באופן שלומיאלי ולכן היה קורה שאתה היית המועצה. האם אתה משוכנע שאפשר לנהל אותה אחרת?

מר ביקל:

כן. לפי דעתי היו צריכים לקבוע מספר קריטריונים ולתח לגופים פרטיים לרוץ ולהתפחח. הגופים האלה יכולים להיות מבוקרים, גם אני מבוקר. יש בשוק המקומי איזון כלכלי, איזון של שווק. את האיזון הזה באה המועצה להפר.

תנובה פרחים נסתה לרכז את מרבית השווק המקומי בארץ והיא עשתה את זה. היא נסתה לכפות על החקלאים מונופול והיא שווקה ברמת מחירים יותר נמוכה ממגדל פרטי. התוצאה הסופית הייתה שהיא פשטה את הרגל והמגדל הפרטי נשאר ומצליח.

היו תקופות שעם ישראל עבד בצורות אחרות בלי מודרניזציה ובלי מיכון. היום יש הרבה מגדלים אקדמאיים ויש ידע.

אני מסרתי למזכירות הוועדה דוגמא על מקרה של יהודי מניו-זלנד שרצה להקים במליוני דולרים ענף ליצוא פרחים לחו"ל ונענה על ידי אגרקסו באמצעות הסוכנות כי אין מקום ליוזמה פרטית בשטח של גידול פרחים בארץ.

אם החוק יחקבל בצורה המוצעת, התוצאה המעשית לגבי תהיה, שאני אמשיך לסבול מהמעשים הבלתי חוקיים שנעשו כלפי.

יש לי השוואות לגבי הנושא של שווק בכללותו. המועצה משווקת ששה חדשים בשנה. זה לפי דברי המנכ"ל שאומר שאין אפשרות להאריך. יש הרבה שרוצים לקנות כל השנה.

לגבי מה שאמר יו"ר הוועדה בענין שווק מונופוליסטי ותחרות. ברור ששווק מונופוליסטי הוא דבר שלילי ואנחנו היום פנינו לאוניברסיטה לכמה פרופסורים שיעבדו עבודת מחקר שתורה מבחינה כלכלית טהורה שמונופול זה דבר גרוע ביותר, גם בנושא הפרחים. תחרות זה דבר בריא.

לגבי פרחים, יש לי הרבה אינפורמציה. אומר מנכ"ל משרד החקלאות בקשר לזה, שחייבים ליצור קשר אישי וחייבים לעבוד ישירות עם קנין פרטי. זה מה שאני טוען כל השנים. אומר המנכ"ל: קיימת נטיה להתקשר עם מגדלים מסויימים. בתופעה זאת נתקלים. קיימת נטיה להצמד לבית אריזה מסויים. הדרך ארוכה - דרך הפרח, דרך המגדל ועד לקנין, לכן טוב ליצור קשר ישיר. בעונת שוליים המחירים גרועים וקשה למכור. הוזרמו פרחים ליצוא כולל פרחים שלא ראויים לכך. בגוף פרטי, זה לא יכול להיות. אני מאמין בצורך של שינוי מסגרת, מאמין בקשר ישיר. לאור נסיון של שנים איני צופה שיפור ניכר באיכות הפרחים. הקונה צריך לקבל מה שהוא מזמין ולא מה שנוח לנו לשווק. "אני מוכן למסור לוועדה את הצילומים האלה. המועצה מוציאה דף ידיעות לחקלאים ושם דיבר המנכ"ל כל אשר היה על לבו והציג את כל הדברים השליליים והחיוביים שלהם ותמך בדעותי. חלק מן הדברים האלה הגשנו לבית המשפט העליון. כל הדברים אומרים בעד יצוא פרטי. המנכ"ל בעצמו אומר: "הפרח כל רגע שמאריך את חייו, ערכו יורד. זה ברור ולא עוזר קירור. דרוש קשר ישיר. הפרח חייב להיות באופן מוחלט בהתאם לדרישות הספציפיות של הקונה. הדברים האלה יכולים להיות ע"י קשר אישי וגם בקנה מידה יותר גדול."

אני רוצה להציג פה השוואה של שווק דרך המועצה לעומת שווק פרטי מבחינת מטלול הפרח. נניח שפרח נקטף היום ה-15 לחודש דרך המועצה. פרח שנקטף היום אחה"צ ופרח שנקטף למחרת בבוקר, נארזים ביחד ומגיעים לבקורת ב-16 לחודש לפנות ערב. ב-17 לחודש הוא אמור לצאת לחו"ל.

פרח שנקטף בשווק פרטי ב-15 לחודש נארז במשך היום. במשך הלילה מובא לבקורת של הגנת הצומח. למחרת ב-16 לחודש מובא לעליה למטוס. הפרח יוצא ב-16 לחודש. אני מקצר את אורך החיים של הפרח.

היו"ר י. הורביץ: אני חייב להפסיק את השיבה. יהיה המשך לישיבה. אבקש מכם להיות נוכחים. תודה על ההשתתפות שלכם. ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00